

Luxembourg, 16. travnja 2018.
(OR. en)

7956/18

MAMA 59
CFSP/PESC 341
RELEX 318
SY 4

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Na datum: 16. travnja 2018.

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 7941/18 MAMA 58 CFSP/PESC 339 RELEX 316 SY 3

Predmet: Zaključci Vijeća o Siriji

– Zaključci Vijeća od (16. travnja 2018.)

Za delegacije se u Prilogu nalaze zaključci Vijeća o Siriji koje je Vijeće usvojilo na 3613. sastanku održanom 16. travnja 2018.

NACRT ZAKLJUČAKA VIJEĆA O SIRIJI

1. Sukob u Siriji traje već osmu godinu uz neprekidno i široko rasprostranjeno nasilje, trajna i teška kršenja međunarodnog prava, uključujući povrede ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava, koja čine sve strane te opetovanu uporabu kemijskog oružja od strane sirijskog režima i Daiša. Sirijski režim snosi glavnu odgovornost za katastrofalnu humanitarnu situaciju i patnju sirijskog naroda. Snažno osuđujemo trajnu i opetovanu upotrebu kemijskog oružja od strane sirijskog režima što obuhvaća i najnoviji napad na Doumu koji predstavlja teško kršenje međunarodnog prava i povredu ljudskog dostojanstva. Vijeće u tom kontekstu uvažava da su ciljani zračni napadi SAD-a, Francuske i Ujedinjene Kraljevine na postrojenja za proizvodnju kemijskog oružja u Siriji bili posebne mjere poduzete s isključivim ciljem da se sirijski režim spriječi u daljnjoj upotrebi kemijskog oružja i kemijskih tvari kao oružja za ubijanje vlastitog naroda. Vijeće podupire sve napore čiji je cilj sprečavanje upotrebe kemijskog oružja. To je stajalište koje je u ime EU-a izneseno pri Organizaciji za zabranu kemijskog oružja.
2. U tom kontekstu i podsjećajući na prethodne zaključke Vijeća o Siriji, osobito zaključke od 4. travnja 2017., Vijeće se slaže da su ciljevi strategije Europske unije za Siriju i dalje aktualni.

3. Naglašavamo da bi zamah trenutačnog stanja trebalo iskoristiti kako bi se ponovno ojačao postupak traženja političkog rješenja sukoba u Siriji. Europska unija ponovno ističe da se sirijski sukob ne može vojno riješiti. Suprotno tome, sirijski režim potpomognut svojim saveznicima Rusijom i Iranom od prošle godine intenzivirao je vojne operacije bez obzira na civilne žrtve. EU najoštrije osuđuje sve napade, i namjerne i neselektivne, na civile i civilnu infrastrukturu, bolnice i škole. Trajno namjerno uskraćivanje i ometanje pristupa humanitarnoj pomoći onima kojima je ona potrebna očigledna je povreda međunarodnih humanitarnih načela te se mora prekinuti. EU žali zbog ofenzive režima koju podupire Rusija, a kojom su prouzrokovana uništenja u istočnoj Ghouti, te poziva na trenutačan prekid zračnih napada, osobito u Idlibu te na jugu Sirije. EU poziva sve sukobljene strane, osobito sirijski režim i njegove saveznike, da izvrše prekid vatre kako bi se osigurali pristup humanitarnoj pomoći i medicinska evakuacija, kako je jednoglasno dogovoreno u Rezoluciji VSUN-a 2401. S obzirom na to, izgledi za političko rješenje dodatno su odgođeni. Također, turska vojna operacija u sjeverozapadnoj Siriji situaciju je učinila još složenijom, dovela je do znatnog raseljavanja lokalnog stanovništva te je dodatan izvor duboke zabrinutosti. U tom pogledu EU izražava žaljenje zbog opetovanih povreda dogovora o takozvanim područjima smirivanja sukoba i poziva jamce iz sporazuma sklopljenog u Astani, Rusiju, Iran i Tursku, da osiguraju prekid sukoba i neometan, siguran i održiv pristup humanitarne pomoći diljem Sirije te da ispunе svoje obveze u odnosu na postizanje prekida vatre u cijeloj Siriji, kao i prekid opsada. EU izražava duboku zabrinutost zbog izvješća o socijalnom i demografskom prekrojavanju u područjima diljem Sirije.

4. Vojna eskalacija od početka ove godine dodatno je otežala ionako teško humanitarno stanje u Siriji. Osobito se stanje u istočnoj Ghouti i Idlibu znatno pogoršalo. Pomoć treba 13,1 milijun ljudi koji se suočavaju s ozbiljnim zabrinutostima u pogledu zaštite, 6,1 milijun interno je raseljen, a gotovo 3 milijuna zarobljeno je u opkoljenim i teško dostupnim područjima. Zaštita civila zakonska je obveza i moralna dužnost koje hitno treba provesti. Razlog ozbiljne zabrinutosti jest i kontaminacija uzrokovana eksplozivnim napravama. EU je i dalje predan spašavanju života i olakšavanju patnji radom na rješavanju potreba najosjetljivijih osoba diljem zemlje. Zaštita civila, koja je najvažnija odgovornost sirijskog režima, i osiguravanje pravodobne pomoći u skladu s humanitarnim načelima, hitni su prioriteti. U tom kontekstu EU snažno osuđuje sukobljene strane zbog upornog blokiranja i odbijanja pristupa humanitarnoj pomoći za one kojima je ona potrebna, među ostalim hitnim medicinskim evakuacijama, i zbog stalnog uklanjanja medicinskih pomagala iz humanitarnih konvoja koje provodi sirijski režim. Ta praksa mora se okončati. EU zahtijeva da sve sukobljene strane, posebno sirijski režim, osiguraju neometan, siguran i održiv pristup diljem zemlje za sve kojima je pomoć potrebna, bez obzira gdje se oni nalazili, u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom. Pozdravljajući donošenje Rezolucije VSUN-a 2393 iz prosinca 2017. u kojoj je dopuštanjem prekogranične pomoći pružena nada milijunima Sirijaca kojima je potrebna pomoć, EU će ustrajno raditi kako bi najizravnijim rutama pružio humanitarnu pomoć svom stanovništvu kojem je potrebna diljem Sirije. EU osuđuje izgladnjivanje civila kao metodu ratovanja putem opsade naseljenih područja, kao i prisilno premještanje stanovništva, koji oboje mogu predstavljati ratne zločine ili zločine protiv čovječnosti. EU će i dalje provoditi intenzivnu humanitarnu diplomaciju, među ostalim i na konferenciji Bruxelles II, kako bi se istražile sve mogućnosti za poboljšanje pristupa i zaštite te promicala humanitarna načela za dostavu pomoći. EU također izražava ozbiljnu zabrinutost zbog sve goreg humanitarnog stanja u sjeverozapadnoj Siriji, posebno u regiji Afrin, nakon turske vojne operacije, te ističe kako je hitno potrebno da se humanitarnim organizacijama pruži siguran, neometan i hitan pristup u pogledu dostavljanja humanitarne pomoći. U toj regiji i diljem zemlje postoji hitna potreba za stvaranjem uvjeta za siguran, dobrovoljan i dostojanstven povratak interno raseljenih osoba i izbjeglica.

5. EU ponavlja da održivo rješenje sukoba zahtijeva stvarnu političku tranziciju u skladu s RVSUN-om 2254 i Priopćenjem iz Ženeve iz 2012. koju su sirijske strane dogovorile u okviru ženevskog procesa pod vodstvom UN-a te je i dalje predan jedinstvu, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti sirijske države. U tom kontekstu EU pohvaljuje neumoran rad posebnog izaslanika UN-a za Siriju Staffana de Misture u olakšavanju provedbe svih relevantnih rezolucija VSUN-a. Sada bi kao prioritet u Ženevi trebalo provesti ustavni odbor pod vodstvom Sirije i pod pokroviteljstvom UN-a te bi ubrzo trebalo poduzeti daljnje korake kako bi se omogućio dogovoreni proces političke tranzicije. EU izražava žaljenje zbog strategije ometanja koju sirijski režim provodi u pregovorima pod vodstvom UN-a i poziva saveznike režima da osiguraju potpuno sudjelovanje sirijskog režima u tom procesu pod mandatom VSUN-a. Europska unija neće štedjeti napore u potpori mirnom rješenju sirijskog sukoba. Trajni mir u Siriji krajnji je cilj EU-a.
6. EU i dalje podupire sirijsku političku oporbu u njezinu konstruktivnom sudjelovanju u ženevskom političkom procesu i njezin angažman s civilnim društvom. EU podupire potpuno i djelotvorno sudjelovanje žena u političkom procesu i pozdravlja rad oporbe na napretku u ostvarenju tog cilja. EU pohvaljuje rad sirijske komisije za pregovore, delegacije ujedinjene uključive oporbe u pregovorima pod vodstvom UN-a, i njezinu predanost sporazumnom rješenju sukoba.
7. Sudbina Sirije je u miru, demokraciji, jednakopravnom građanstvu i vladavini prava. Europska unija nastavit će odlučno i dosljedno raditi na tome u korist sirijskog naroda. EU će nastaviti raditi s civilnim društvom u Siriji, kao ključnom dioniku u uključivu postupku, s ciljem promicanja demokracije i ljudskih prava kao potpore miru i stabilnosti u Siriji.

8. EU i dalje podupire napore globalne koalicije za borbu protiv Daiša te ponovno ističe da će jedino stvarno političko rješenje u skladu s RVSUN-om 2254 i Priopćenjem iz Ženeve iz 2012. kojim se rješavaju temeljni uzroci nasilnog ekstremizma i terorizma dovesti do njegova trajnog iskorjenjivanja u Siriji i široj regiji. EU ističe kako se svi akteri u Siriji moraju usredotočiti na borbu protiv Daiša, koja još traje. Sprječavanje ponovne pojave te terorističke organizacije i dalje je prioritet. Kako bi doprinio trajnom porazu Daiša, EU će sudjelovati u stabilizacijskim naporima u područjima koja je globalna koalicija u sjeveroistočnoj Siriji oslobodila od Daiša. Uključivo, neovisno i predstavničko lokalno upravljanje bit će bitan čimbenik za upotrebu sveobuhvatnijih, održivijih i uključivijih europskih stabilizacijskih napora.
9. EU poziva sve strane da u skladu s RVSUN-om 2268 puste na slobodu sve osobe pritvorene u suprotnosti s međunarodnim humanitarnim pravom te političke pritvorenike koji se većinom nalaze u režimskim zatvorima i centrima za zadržavanje. EU zahtijeva informacije o slučajevima prisilnih nestanaka. Neovisnim promatračima trebalo bi odobriti pristup svim ustanovama za zadržavanje u Siriji. EU pruža punu potporu naporima UN-a u osnivanju tajništva radi rješavanja tog pitanja u okviru ženevskog procesa.

10. Odgovornost i tranzicijsko pravosuđe na temelju zakonitog postupanja kojim se olakšava istinsko nacionalno pomirenje preduvjet su za uspostavu trajnog mira u Siriji. Vijeće ističe potrebu za odgovornošću, a EU će i dalje predvoditi napore u odnosu na njezino ostvarivanje te će neumorno raditi na utvrđivanju odgovornosti za teške zločine počinjene u sirijskom sukobu. Svi odgovorni za kršenja međunarodnog prava, posebno međunarodnog humanitarnog prava i prava o ljudskim pravima, neka od kojih mogu predstavljati ratne zločine ili zločine protiv čovječnosti, moraju za to odgovarati, uključujući one koji su počinili zločine protiv vjerskih, etničkih i drugih skupina te manjina. Nekažnjavanje takvih zločina neprihvatljivo je te će stoga EU nastaviti podupirati dokumentiranje kršenja ljudskih prava i napore u prikupljanju dokaza u svrhu budućih pravnih postupaka. U tom pogledu EU podupire važnu ulogu istražne komisije i međunarodnog, nepristranog i neovisnog mehanizma te naglašava važnost pojačane suradnje i omogućavanja dostatnih financijskih sredstava za nastavak njihova ključnog rada na osiguravanju utvrđivanja odgovornosti u Siriji. EU ponovno ističe svoj poziv na izlaganje stanja u Siriji Međunarodnom kaznenom sudu. U nedostatku kanala za međunarodnu pravdu, kazneni progon ratnih zločina u okviru nacionalne jurisdikcije, gdje je to moguće, važan je doprinos osiguravanju pravde. EU i njegove države članice u potpunosti su predani sprječavanju nekažnjavanja te će nastaviti istraživati mogućnosti usklađenog djelovanja u traženju pravde za kršenja međunarodnog prava počinjena u sirijskom sukobu. EU će nastaviti razmatrati daljnje mjere ograničavanja protiv Sirije sve dok represija bude trajala.

11. EU ponovno ističe svoju snažnu osudu opetovane uporabe kemijskog oružja od strane sirijskog režima i Daiša koju su potvrdili zajednički istražni mehanizam Organizacije za zabranu kemijskog oružja i UN-a te o kojoj je izvijestila istražna komisija. EU izražava zabrinutost zbog opetovanih izvješća o uporabi kemijskog oružja od strane režima proteklih mjeseci u istočnoj Ghouti i drugim područjima u Siriji, uključujući najnovija izvješća o strahovitom napadu kemijskim oružjem na Doumu. EU ističe svoju duboku zabrinutost zbog kršenja Konvencije o kemijskom oružju u Siriji i univerzalne zabrane uporabe kemijskog oružja. EU u potpunosti podupire rad misije za utvrđivanje činjenica Organizacije za zabranu kemijskog oružja u nastavku ispitivanja izvješća o uporabi kemijskog oružja i tima za procjenu deklaracije u nastavku ispitivanja nedostataka i neusklađenosti u sirijskim deklaracijama dok se ne utvrdi da je sirijski program kemijskog oružja nepovratno ukinut. U srpnju 2017. i ožujku 2018. EU je uveo dodatne mjere ograničavanja protiv sirijskih visokih dužnosnika i znanstvenika zbog njihove uloge u razvoju i uporabi kemijskog oružja te je spreman razmotriti uvođenje dodatnih mjera u budućnosti. U tom pogledu EU poziva VSUN da brzo ponovno uspostavi neovisni mehanizam za utvrđivanje počinitelja kako bi se osiguralo da počinitelji kemijskih napada za njih odgovaraju. U vezi s time EU žali zbog ruskih veta na obnovu mandata zajedničkog istražnog mehanizma u studenome 2017. EU poziva sve zemlje da upotrijebe svoj utjecaj za sprječavanje svake dodatne uporabe kemijskog oružja te podupire Međunarodno partnerstvo za borbu protiv nekažnjavanja uporabe kemijskog oružja.

12. EU će nastaviti podupirati otpornost sirijskog stanovništva u skladu sa strategijom EU-a za Siriju. Djelovanjem će se rješavati potrebe u vezi sa sigurnim i jednakim pristupom civilnoj dokumentaciji, stanovanjem i vlasničkim pravima kako bi se osiguralo zadržavanje prava Sirijaca i omogućavanje raseljenima osnovnih uvjeta za dostojanstven, siguran i dobrovoljan povratak njihovim domovima kada se za to stvore uvjeti. EU će nastaviti pružati potporu otpornosti osiguravanjem obrazovanja, stvaranjem radnih mjesta, potporom lokalnim strukturama civilnog upravljanja u područjima pod kontrolom oporbe, među ostalim suradnjom sa sirijskom prijelaznom vladom, te će nastaviti raditi na izbjegavanju urušavanja državne uprave. EU će nastojati povećati pružanje pomoći, kombinirajući prekograničnu pomoć s potporom iz Sirije, te će nastojati pružati pomoć kao dio većih napora s ciljem bavljenja potrebama stanovništva širom Sirije, sprječavanja nasilnog ekstremizma i sektaštva te izgradnje lokalne otpornosti. Stanovništvo Sirije mora imati koristi od potpore EU-a, u okviru koje je nužno izbjegavati pružanje koristi sirijskom režimu, čime bi se ozakonilo njegovo nacionalno i lokalno upravljanje. EU neće sudjelovati u naporima za rani oporavak/stabilizaciju u bilo kojem dijelu Sirije kojima bi se moglo poduprijeti socijalno i demografsko prekrojavanje.
13. EU ponovno ističe da će biti spreman pomoći u obnovi Sirije tek kada se bude snažno provodila sveobuhvatna, istinska i uključiva politička tranzicija, koju su sirijske strane u sukobu dogovorile na temelju rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2254 (2015) i Priopćenja iz Ženeve iz 2012. EU i dalje aktivno podupire UN u njegovoj koordinaciji planiranja civilne stabilizacije nakon postizanja sporazuma te će nastaviti surađivati s međunarodnim financijskim institucijama i drugim donatorima. Oni koji su potpirivali sukob također bi trebali snositi posebnu odgovornost za troškove obnove.

14. EU je svjestan učinaka koje sirijski sukob ima na susjedne države koje su pokazale svoju predanost i otpornost pružanjem smještaja milijunima sirijskih izbjeglica tijekom proteklih nekoliko godina i potvrđuje svoju predanost pružanju potpore tim zemljama. Vijeće pozdravlja postignuća ostvarena u okviru EU-a, kao i potporu država članica, uključujući Regionalni uzajamni fond EU-a za odgovor na krizu u Siriji, te napredak ostvaren u provedbi Pakta EU-a i Jordana te Pakta EU-a i Libanona, kako bi se riješile ključne potrebe sirijskih izbjeglica i njihovih zajednica domaćina u regiji. EU napominje da uvjeti za repatrijaciju izbjeglica, kako ih je utvrdio UNHCR, trenutno nisu stvoreni. Stanje u zemljama domaćinima i dalje je kritično te postoji očita potreba da se ustraje u naporima za pomoć tim zemljama u nošenju s izazovima povezanim s izbjegličkom krizom, među ostalim u odnosu na potrebe palestinskih izbjeglica.

15. Vijeće pozdravlja drugu konferenciju u Bruxellesu pod nazivom „Potpora budućnosti Sirije i regije” koja će se održati 24. i 25. travnja 2018. uz supredsjedanje Europske unije i Ujedinjenih naroda, a koja se nastavlja na konferenciju u Bruxellesu iz travnja 2017., konferenciju u Londonu iz veljače 2016., donatorske konferencije u Kuvajtu od 2013. do 2015. i konferencije u Berlinu i Helsinkiju od 2014. i 2017. Najvažniji cilj konferencije jest zadržati pozornost međunarodne zajednice na sirijskom sukobu i poboljšati potporu pogođenom stanovništvu. Konkretni ciljevi konferencije obuhvaćaju tri područja: njome će se poslati poruka o aktualnoj općoj međunarodnoj potpori naporima koji se pod vodstvom UN-a ulažu u hitni pronalazak političkog rješenja sukoba, u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, među ostalim Rezolucijom 2254 i Priopćenjem iz Ženeve, njome će se tražiti rješenje za pogoršano humanitarno stanje u Siriji te ponovno istaknuti trajna snažna potpora EU-a i međunarodne zajednice susjednim zemljama koje su pružile smještaj za više od 5,6 milijuna sirijskih izbjeglica. Konferencijom će se ujedno utvrditi stanje u odnosu na provedbu međunarodnih obveza preuzetih za Siriju i regiju prije godinu dana na konferenciji Bruxelles I te nastojati pronaći nova financijska sredstva za rješavanje sve većih potreba u Siriji i u regiji. EU i njegove države članice, kao najvažniji donatori u pomoći za ublažavanje najgorih učinaka krize u Siriji, s više od 10,6 milijardi EUR pomoći pružene od 2011. i obuhvaćajući više od dvije trećine od 5,6 milijardi EUR sredstava s konferencije Bruxelles I, ponovno će na konferenciji Bruxelles II osigurati značajna sredstva uz poticanje međunarodne zajednice da preuzme dio opterećenja, osobito donacijom dodatnih sredstava UN-ovu planu za humanitarni odgovor.
-